

Asia: VN/7747/2024

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta laeiksi yleistukilain, kotoutumisen edistämisestä annetun lain sekä yleisistä kielitutkinnoista annetun lain muuttamisesta

Yleistukilaki

Yleinen näkemyksenne työskentely- ja asumisaikavaatimuksen asettamisesta tavanomainen yleistuen saamisen edellytykseksi

Eriyttävä järjestelmä maahanmuuton ja äidinkielen perusteella ei ole kannatettava. Alkuperän ja kielen perusteella tehtävä harkinta on yhdenvertaisuuden vastaista. Esitysluonnoksen tavoitteena on luoda kannusteita kotoutumiseen ja kielen oppimiseen – eriyttävä kohtelu ei kuitenkaan ole kannustavaa, eikä tue esitysluonnoksen tavoitteen toteutumista.

Oleellista on, että työllisyyspalvelut tarjoavat kielikoulutusta tarvetta vastaavasti ja että työnantajat palkkaavat kotoutujia ja osaavaa työvoimaa töihin. Työhönotossa on havaittu rakenteellista syrjintää, joka osaltaan vaikeuttaa esityksen tavoitteiden toteutumista.

- **Tavanomaisen yleistuen saamisen edellytykseksi asetettaisiin vaatimus työttömyysturvalain mukaisen työssäoloehdon täyttämisestä. Näkemyksenne työskentelyvaatimuksesta**

Esityksen tarkoituksena on porrastaa työttömyyden ajalta maksettavan etuuden suuruus Suomessa työskentelemisen tai asumisen keston mukaan ja luoda etuusjärjestelmään kannustin kotimaisen kielen oppimiselle. Porrasteisuus ei välttämättä toteudu, koska kotoutujat voivat saada perustoimeentulotukea, joka korvaa kotoutumistukena maksettavan yleistuen ja normaalin yleistuen välisen eron. Yleistuen ja kotoutumistukena maksettavan yleistuen välinen tasoero on kohtuullisen pieni.

Kotoutujan näkökulmasta työssäoloehdon täyttäminen ensimmäisenä kolmena vuotena on kohtuuton. On huomioitava, että työssäoloehdon täyttymisen määräaika on pidennetty syyskuussa 2024. Nykyisin voimassa olevan 12 kuukauden mittaisen työssäoloehdon kertyminen on selvästi aiempaa vaikeampaa. Tutkimusten perusteella juuri maahanmuuttajien, erityisesti niiden pakolaisten, jotka ovat heikossa työmarkkina-asemassa, työllisyys kohoaa merkittävästi maassaolon myötä.

- **Vaihtoehtoisesti tavanomaisen yleistuen edellytykset voisi täyttää kolmen vuoden asumisella Suomessa. Näkemyksenne asumisaikavaatimuksesta**

Ei lausuttavaa.

Yleinen näkemyksenne kielitaitoa koskevista poikkeuksista työskentely- ja asumisaikavaatimuksen soveltamiseen

Esitysluonnoksen mukaan työvoimaviranomainen antaa Kelalle työvoimapoliittisen lausunnon 11 b §:ssä säädettyjen kielitaidon osoittamisen poikkeusten toteutumisesta. Muutos lisäisi merkittävästi työvoimaviranomaisen tehtäviä ja toisi työvoimaviranomaisen vastuulle arviointitehtäviä, jotka eivät millään tavalla kuulu työvoimaviranomaisen varsinaisen tehtävän, työllisyyden edistämisen, toteuttamiselle.

Esitysluonnoksen perusteluiden mukaan työvoimaviranomainen tekisi työvoimapoliittisen lausunnon käytössään olevaan asiakastietojärjestelmään merkittyjen tietojen perusteella. Jos tarvittavia tietoja ei ole käytettävissä, työvoimaviranomainen pyytäisi työnhakijalta tarvittavat tiedot. Erityisesti vammaisuuden kriteerin osalta asiakastietojärjestelmässä ei suurimmassa osassa tapauksissa ole riittäviä tietoja asian arvioimiselle, jolloin työvoimaviranomainen joutuisi lisäselvittämään työnhakijan tilannetta. Tämä johtaisi yhä suurempaan hallinnolliseen kustannukseen.

Esitetyt poikkeukset ovat monelta osin tulkinnanvaraisia ja edellyttävät työvoimaviranomainen harkintaa työnhakijaan liittyvistä asioista, jotka eivät kuulu työvoimaviranomaisten ydinosaamisen piiriin. Koska tulkinnat vaikuttavat välittömästi työnhakijan toimeentuloon, tullaan niitä haastamaan suurissa määrin. Esitysluonnos ei tunnista näitä työvoimaviranomaisen tehtävään liittyviä vaikutuksia.

Lakiehdotuksessa on yhtenä kielitaitoa koskevan poikkeuksen vaihtoehtona se, että henkilö on ilmoittanut äidinkielekseen suomen, ruotsin tai saamen. Koska kyse on henkilön oman ilmoituksen perusteella muodostuvasta poikkeuksesta, on riski, että mahdollisuus korkeampaan yleistukeen kannustaa ilmoittamaan äidinkieleksi kielen, jota henkilö ei tosiasiallisesti kunnolla osaa.

Puutteellisesta kielitaidosta voi myöhemmin aiheutua käytännön ongelmia paitsi palveluissa, jos asiakas ei ymmärrä annettuja ohjeita ja päätöksiä, että työnantajille, jos työnantaja rekrytoi oman ilmoituksensa perusteella äidinkieleltään esimerkiksi ruotsinkielisen työntekijän, jonka kielitaito ja siten kyky ymmärtää ohjeita ei todellisuudessa vastaa oletettua kielitaitoa. Tämä koskee erityisesti maahanmuuttajia, jotka eivät ole asuneet Suomessa kolmea vuotta.

- **Työskentely- ja asumisaikavaatimusta ei sovellettaisi henkilöön, jonka äidinkieli on suomi, ruotsi tai saame. Näkemyksenne tästä poikkeuksesta**

Esitystä voidaan pitää kannatettavana tietyin varauksin. On huomioitava, että äidinkieli ei ole terminä yksiselitteinen. Äidinkielen merkitseminen väestörekisteriin perustuu henkilön omaan ilmoitukseen. Äidinkielen merkitseminen työvoimaviranomaisen asiakasrekisteriin on käytännöllitään

vaihtelevaa, eikä äidinkielen merkitsemiselle ole olemassa yksiselitteistä ohjetta. Lopulta äidinkielen merkitseminen pohjautuu virkahenkilön yksilölliseen harkintaan. Ehdotettu poikkeus ja sen toteamiseen ehdotettava menettely on riskialtis, kun puhutaan henkilön toimeentuloon merkittävästi vaikuttavasta asiasta.

- **Työskentely- ja asumisaikavaatimusta ei sovellettaisi henkilöön, joka on osoittanut riittävän suomen tai ruotsin taidon (Eurooppalaisen viitekehysten mukainen B1.1 taso) kielen kahdella osa-alueella. Näkemyksenne tästä poikkeuksesta**

Esitystä voidaan pitää kannatettavana, mutta esityksen tavoitteet ja kielitaitoon ehdotettava poikkeus antavat ymmärtää, että kotimaisten kielten oppimismenestyksen voitaisiin merkittävästi vaikuttaa taloudellisin kannustein. Kuitenkin merkittävin kielitaidon oppimisen tekijä on kieli- ja kotoutumiskoulutuksen saatavuus ja laatu sekä palveluihin ohjautuminen eri elämäntilanteissa (esim. kotivanhemmuus, työ ja toimintakyvyn ongelmat, traumat jne.).

- **Esityksessä on arvioitu, että suurin osa osoittaisi kielitaitonsa kotoutumiskoulutuksesta saatavalla todistuksella. Lisäksi mahdollistettaisiin maksuton keskitason YKI-tutkinnon suorittaminen. Näkemyksenne kielitaidon osoittamisen tavoista**

Myönteistä on, että kotoutujille tarjotaan mahdollisuutta maksuttomaan kielitutkintoon. Testien maksuttomuus kuitenkin asettaa paineita lisärahoitukselle testien järjestäjien osalta. Kielitaidon osoittamisen tavoissa on kiinnitettävä erityistä huomiota mm. YKI-tutkinnon suorittamismahdollisuuksiin, jottei sellaisten henkilöiden toimeentulon, jotka eivät osoita kielitaitoaan tutkinnon tai koulutuksen avulla, toimeentulon koheneminen jäisi kiinni testijonoista ja järjestämisajankohdan lykkääntymisestä.

- **Kielitaidon osoittamisen tavat määritettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksessa. Näkemyksenne tätä koskevan asetuksenantovaltuuden antamisesta**

On tarpeellista määrittää, millä tavoin kielitaito voidaan osoittaa. Toisaalta suoraan henkilöiden etuuksiin ja oikeusturvaan vaikuttavan asian säätäminen asetuksella säädettäväksi voi olla ongelmallista oikeusturvan ja ennakoitavuuden kannalta.

- **Työskentely- ja asumisaikavaatimusta ei sovellettaisi henkilöön, joka vamman tai muun vastaavan syyn takia voi osoittaa kielitaitoaan. Näkemyksenne tästä poikkeuksesta**

Vaikka poikkeus itsessään on tarpeellinen, on syytä kiinnittää huomiota siihen, millä tavoin vamma tai muu syy käytännössä todetaan. Esitysluonnoksen mukaan työvoimaviranomaisen tulisi arvioida ja lausua Kelalle siitä, onko henkilöllä vamma tai muu vastaava syy, minkä vuoksi hän ei voi osoittaa kielitaitoaan. Työvoimaviranomaisella ei ole sellaista terveydenhuoltoon liittyvää osaamista eikä myöskään resurssia, jonka perusteella työmarkkinoiden asiantuntijat voisivat arvioida henkilön terveydentilaa tai vamman laatua ja vakavuutta.

Työvoimaviranomaisen työntekijöiden osaaminen perustuu työllisyyden edistämiseen, ei työnhakijoiden terveydentilan arviointiin, jonka tulisi olla terveydenhuollon ammattilaisten vastuulla. Ehdotettu menettely lisäisi lisäksi merkittävästi työvoimaviranomaisen hallinnollista työtä.

- **Esityksen toimeenpanoon liittyy sekä Kelan että työvoimaviranomaisen toimivaltaan kuuluvia asioita. Näkemyksenne toimeenpanoprosessin toimivuudesta**

Lakiesitys lisäisi työvoimaviranomaisen tehtäviä, sillä Kelalle annettavien työvoimapolitiittisten lausuntojen ala laajenisi ja samalla lausuntojen määrä lisääntyisi. Työvoimaviranomaisen työnhakijasta selvitettävien asioiden ala laajenisi samalla, mikä lisäisi sekä työvoimaviranomaisten hallinnollista työtä että hallinnollisia kustannuksia.

Näkemyksenne yleistukilain 8 §:n mukaisen ulkomaalaista koskevan rajoituksen muuttamisesta tilapäisen suojelun oleskeluluovalla maassa olevien osalta

On myönteistä, että tilapäistä suojelua saavat pääsevät työttömyyden perusteella maksettavan ensisijaisen etuuden piiriin.

Kotoutumisen edistämisestä annettu laki

Näkemyksenne palveluun pääsemisen takuuajasta

Takuuajan osalta esityksen tavoitteena on, että palveluun pääsemisen odotusaika olisi kaikilla alueilla enintään kuusi kuukautta. Lakimuutoksia perustellaan työvoimaviranomaisen mahdollisuuksilla järjestää yksilöllisiin tarpeisiin soveltuvaa koulutusta. Niiden mahdollisuuksien käyttäminen täysimääräisesti kotoutujien kielitaidon edistämiseksi voi olla tarpeen varmistaa kuntien palvelujen järjestämistä ja takuuaikaa koskevalla tiukemmalla sääntelyllä.

Työvoimaviranomaisten tavoitteena on saattaa työnhakijat, mukaan lukien kotoutuja-asiakkaat, mahdollisimman nopeasti heidän työllistymistään edistäviin palveluihin, jos heidän tilanteensa perusteella heillä on tarve palveluille. Tästä näkökulmasta uusi säätely voi siis toisaalta olla myös tarpeetonta, kun vallitseva toiminta ei tosiasiallisesti muutu säätelyn myötä.

Helsingin kokoisella työllisyysalueella ei ole haasteita palvelun järjestämisessä riittävien asiakasmäärien puolesta. Kuitenkin pienemmillä työllisyysalueilla voi tulla haasteita esimerkiksi samanaikaisesti säädettävän kotoutumislain uudistuksen lukutaitokoulutuksen järjestämisen osalta. Luku- ja kirjoitustaito on välttämätön edellytys minkään jatkopalvelun suorittamiseksi. Pienemmillä alueilla tämän koulutuksen käynnistäminen ei välttämättä ole mahdollista useaa kertaa vuodessa.

Merkittävä osa maahanmuuttajista siirtyy maahantulon jälkeen Suomen sisällä suurimpien kaupunkien alueille, erityisesti pääkaupunkiseudulle. Jos pienemmillä työllisyysalueilla ei ole ollut mahdollista järjestää riittäviä palveluita kotoutujille, voi se jo itsessään olla muuttoliikettä voimistava tekijä. Hallitus on samanaikaisesti esittämässä säästöjä kotoutumista edistäviin palveluihin. Vaikutusarvioinnissa myös säästöjen arvioidaan voimistavan muuttoliikettä suurimpiin kaupunkeihin.

Yhteisvaikutuksena muutokset johtaisivat yhä suurempaan palvelukysynnän kasvuun erityisesti pääkaupunkiseudulla. Olisi tärkeää varmistaa, että kotoutumista edistäviä palveluita tarvitsevat saavat palveluita mahdollisimman pian ensimmäisellä muuttopaikkakunnallaan.

Nyt lausuttavassa esityksessä todetaan, ettei takuuaikaa kuitenkaan sovellettaisi sellaisten henkilöiden kohdalla, joille palvelun tarjoaminen ei asiakkaan yksilöllisten tarpeiden ja valmiuksien vuoksi ole tarkoituksenmukaista. Sääntely jättää liian väljän harkinnan kunnille toteuttaa palveluja, jotka eivät kohtaa kotoutumistukea saavien yksilöllisiä tarpeita.

Näkemyksenne takuuajan kuluessa tarjottavista palveluista

Lainsäädännöllä ei tule turhaan rajoittaa takuuajan kuluessa tarjottavia palveluita, vaan työvoimaviranomaisille on annettava tosiasiallinen mahdollisuus tarjota asiakkailleen heidän tarpeensa mukaisia palveluita. Ehdotettu sääntely jättää työvoimaviranomaisille laajan harkintavallan takuuaikana tarjottavista palveluista ja on täten kannatettava.

Esityksen valmistelun yhteydessä harkittu peruste yleistuen saamiseksi tilanteessa, jossa takuuajan puitteissa kunta ei ole täyttänyt lakisääteistä velvollisuuttaan tarjota palvelua, olisi ollut suotavaa kotoutujien oikeusturvan varmistamiseksi.

Näkemyksenne takuuajan toteutumisen valvonnasta

Lupa- ja valvontavirasto käsittelee jo nyt työvoimaviranomaiselle säädettyjen tehtävien valvontaa ja on järkevää, että takuuajan toteutumisen valvonnasta säädetään samalla tavalla kuin järjestämislain mukaisten palvelujen valvonnasta. Samoin säätelyn noudattamisen valvominen on ehdottoman tärkeää.

Laki yleisistä kielitutkinnoista

Näkemyksenne maksuttoman keskitason YKI-tutkinnon suorittamisen mahdollistamisesta

Esitysluonnoksesta ei selviä, miten YKI-tutkintojen suorittaminen rahoitettaisiin muutosten myötä. YKI-testien järjestäminen ei ole tälläkään hetkellä kannattavaa testien järjestäjille. Maksuttomuudesta säättämisen myötä testien järjestämisen kannattavuus heikkenisi entisestään. Tutkinnon suorittamisella on jo nyt patoutunutta kysyntää, jota ei pystytä purkamaan liian vähäisten testimäärien vuoksi. Esitettyjen muutosten myötä tutkinnon suorittamisen kysynnän voidaan ennakoida kasvavan merkittävästi, mihin tulisi varautua jo etukäteen rahoitusta lisäämällä.

Esityksen vaikutukset ja perustelut

Näkemyksenne esityksen vaikutuksista kotoutumisen kannusteisiin

Vastuu kotoutumisesta on jo nyt yksilöllä itsellään. Esityksen muutokset voidaan tulkita myös sanktioiviksi alkuperän ja äidinkielen perusteella. Sanktiot alkuperän ja äidinkielen perusteella eivät lisää kannustavuutta.

Näkemyksenne esityksen taloudellisista vaikutuksista

Esitysluonnoksessa (s. 44–45) arvioidaan tutkimukseen ja Kelan tietoihin perustuen, että kotoutumistuki kasvattaisi poistumia työttömyydestä noin 370–380 henkilöä valtakunnallisesti. Myöhemmin esitysluonnoksessa (s.45) todetaan että kohdejoukkoon kuuluvilla olevan niin merkittäviä muita työllistymisen esteitä, että työllisyysvaikutuksen arvioidaan jäävän 370 henkilöä alhaisemmaksi. Muutoksilla ei siis esitysluonnokseen mukaan arvioida käytännössä olevan vaikuttavuutta työllisyyteen.

Esityksen perustelujen mukaan esitys lähtökohtaisesti heikentäisi kohdejoukossa olevien henkilöiden ja kotitalouksien taloudellista asemaa. Jos kotoutumistuen saaja saa rinnalla myös perustoimeentulotukea, tosiasiaassa käytössä olevat tulot eivät kuitenkaan pienene verrattuna henkilöön, joka saa tavanomaisen yleistuen rinnalla perustoimeentulotukea.

Kokonaisuutena esityksessä perusteiden kautta tulee selväksi, ettei ehdotettu yleistuen muuttaminen kotoutumistueksi taloudellisesti muuta kustannusten osalta kokonaistilannetta valtion osalta. Kustannukset vain siirtyvät toisille menokohdille, sillä perustoimeentulotuen ja asumistuen kustannukset kasvavat.

Toisaalta on mietittävä, onko yksilön kannalta järkevää, että kustannuksia siirretään yhä enemmän perustoimeentulotukeen. Toimeentulotuki on tarkoitettu viimesijaiseksi sekä lyhytaikaiseksi tueksi, jolloin ensisijaisten tukimuotojen tulisi lähtökohtaisesti kattaa tavanomaiset välttämättömät elinkustannukset ilman tarvetta jatkuvaan toimeentulotukeen. Koska taloudellinen lopputulos suurimmalla osalla maahanmuuttajia on sama kuin nykyisin, ei tällä esityksellä ole kannustavaa elementtiä.

Kotoutujatalouksiin kohdennetut yleistuen leikkaukset heikentävät talouksien taloudellista suoriutumiskykyä, eikä toimenpiteillä ole osoitettu olevan merkittäviä työllisyysvaikutuksia. Tämän vuoksi yleistuen alentamista kotoutumistukena ei voi pitää perusteltuna.

Näkemyksenne esityksen muista vaikutuksista

Esitysluonnoksen perusteluissa (s. 46) todetaan esityksen lähtökohtaisesti heikentävän kohdejoukossa olevien henkilöiden ja kotitalouksien taloudellista asemaa. Toimeentulotukea saavien osalta esityksen arvioidaan johtavan aiempaa suurempaan toimeentulotukiriippuvuuteen. Toimeentulotuella tiedetään olevan perusturvaa suurempia ja vaikeammin ratkaistavia kannustinongelmia, jolloin seuraus olisi päinvastainen esitysluonnoksen kannustavuuden lisäämisen kanssa.

Esitysluonnoksessa (s.49) todetaan, ettei esityksellä olisi suoria vaikutuksia lapsiin. Käytännössä esityksellä on osaltaan merkittävä vaikutus lapsiin, kun vanhempien toimeentulo heikkenee ja perhe on riippuvainen toimeentulotuesta. Tutkitun tiedon perusteella yksinhuoltaja-, monilapsisissa ja ulkomaalaistaustaisissa perheissä esiintyy usein taloudellisia vaikeuksia.

Koetut taloudelliset vaikeudet heijastuvat myös muihin hyvinvoinnin ulottuvuuksiin, millä on pitkäkestoisia vaikutuksia. Lisäksi on todettu, että perheen sosioekonominen tausta on syntyperää olennaisempi tekijä hyvinvoinnille. Esitysluonnoksella vaikeutetaan perheiden sosioekonomista tilannetta entisestään.

Hyvinvointialueiden näkökulmasta kotoutumissuunnitelman laatiminen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä ei vähennä hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveystalouden tehtäviä. Sen myötä myöskään rahoituksen vähentämistä ei voida perustella näillä vaikutuksilla.

Keskeisin vaikutus hyvinvointialueiden työhön voi syntyä tilanteessa, jossa henkilö saa selkeät koulutus- ja työllistymispolut, eikä niihin siirtymisessä synny viivettä. Tällöin hyvinvointialueiden työntekijöiden työssä vähenee asiakkaan työvoimaviranomaisen palvelujen saantia koskeva selvittelytyö sekä palveluihin pääsyä koskeva työ. Sosiaali- ja terveyspalvelujen kokonaisuuden kannalta palveluiden tarve ja kustannukset eivät maahanmuuttaja-asiakkaiden osalta vähene lakiesityksen myötä, erityisesti huomioiden alennettua yleistukea saavien oletettu toimeentulotuen tarve.

Kotoutumistuen uudistuksessa halutaan ohjata laajempi joukko työllisyyspalvelujen asiakkaaksi ja kielikoulutuksen piiriin. Lakiesitys kaventaa monialaisen yhteistyön velvoitteita ja rakenteita, jotka ovat kotoutumisen onnistumisen kannalta usein välttämättömiä. Tavoitteellinen ja koordinoitu kotoutumisen edistäminen edellyttää yhteistyötä, jossa työllisyyspalvelut, sosiaalipalvelut, terveydenhuolto, koulutus sekä kolmannen sektorin toimijat muotoutuvat yhdeksi toimivaksi kokonaisuudeksi. Lakiesityksen myötä asiakas ohjautuu ainoastaan työllisyyspalveluihin silloinkin, kun hänen tilanteensa edellyttäisi monialaista ja sosiaali- ja terveydenhuollon tukea. Erityisesti riskissä ovat henkilöt, jotka eivät osaa tai kykene itse hakeutumaan tarvitsemiensa palveluiden piiriin.

Monialaista yhteistyötä ollaan heikentämässä myös Kelan ja sosiaalipalveluiden välisessä yhteistyössä. Kelan ilmoitusvelvollisuuden poistaminen toimeentulotuen alentamisen yhteydessä heikentää sosiaalitoimen mahdollisuuksia tunnistaa tuen tarpeessa olevia henkilöitä ja henkilöitä, joiden tilanne uhkaa kriisiytyä. Vaikka asiakasta itseään kuullaan tilanteissa, joissa toimeentulotukea oltaisiin vähentämässä, haavoittuvimmassa asemassa olevat henkilöt eivät välttämättä osaa tai pysty perustelevaan tilannettaan, jos heillä on esimerkiksi haasteita luku- ja kirjoitustaidossa, matala luottamus viranomaisiin tai vaikeuksia ymmärtää palvelujärjestelmää.

Yhteistyötä kavennetaan myös kolmannen sektorin ja vapaan sivistystyön toimijoiden kanssa. Vapaan sivistystyön toimijoilla on vankka osaaminen kotoutumisen alkuvaiheen koulutuksessa, erityisesti luku- ja kirjoitustaidon opetuksessa. Esityksessä ei kuvata, miten tämä osaaminen siirtyy uuteen rakenteeseen. Kolmannen sektorin roolin heikentäminen kaventaa lisäksi matalan kynnyksen tukipalveluja ja yhteisöllistä kotoutumista.

Yhteisvaikutuksiltaan esitetyt muutokset – monialaisuuden heikentyminen, ilmoitusvelvollisuuden poistuminen, palvelujen ja etuuksien ehtojen kiristyminen – lisäävät riskiä, että haavoittuvimmassa asemassa olevat kotoutujat jäävät tarvitsemiensa palvelujen ja tuen ulkopuolelle, eivätkä heidän perusoikeutensa tai edes uudistusten tavoite työllisyyden parantumisesta toteudu.

Sosiaalihuollon roolin kaventaminen voi johtaa lisääntyneisiin kriisitilanteisiin, lasten ja perheiden hyvinvoinnin heikkenemiseen, pitkittyneisiin toimeentulo-ongelmiin sekä sosiaalisten ja terveydellisten ongelmien kasautumiseen ja pitkittymiseen.

Näkemyksenne esityksen suhteesta perustuslakiin sekä EU-lainsäädännön ja muiden kansainvälisten velvoitteiden vaatimuksiin

Ei lausuttavaa.

Näkemyksenne esityksen voimaantulosta

Ei lausuttavaa.

Kotoutumistuki ja palveluun pääsemisen takuu aika koskisivat tilanteita, joissa henkilö muuttaa Suomeen ehdotetun lain tultua voimaan. Näkemyksenne tästä siirtymäsäännöksestä

Ei lausuttavaa.

Muuta lausuttavaa esityksestä

Muuta lausuttavaa esityksestä.

Kotoutumissuunnitelma on nykyisellään laadittu Helsingissä tunnin asiantuntijatapaamisella työllisyyspalveluissa, samassa tilaisuudessa alkuhaastattelun kanssa. Tunnin mittainen tapaaminen on erittäin lyhyt aika tulkausta hyödyntäen kertoa asiakkaalle hänen oikeutensa ja velvollisuutensa työnhakijana ja kotoutujana, sekä avata kotoutumispalvelujen kokonaisuutta ja prosessin etenemistä hallintolain mukaisen hyvän hallinnon mukaisena menettelynä. Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvion laatiminen samassa tapaamisessa edellä mainittujen asiakirjojen kanssa näyttäytyy aikataulullisesti mahdottomana.

Kotoutumisen alkuvaiheessa tulee antaa riittävästi henkilökohtaista viranomaisneuvontaa, jossa otetaan huomioon yksilölliset erot ja kotoutumisprosessin luonne ajattelumallien ja oppimisen prosessina. Vain riittävällä ajankäytöllä ja saavutettavalla henkilökohtaisella viranomaisneuvonnalla voidaan saada aikaan yhteiskuntaan kiinnittymistä. Epäonnistuessaan prosessi tuottaa yksilön turvautumisen omankielisten yhteisöjen tuen piiriin.

Ihatsu Jan
Helsingin kaupunki - Kaupunginhallitus